

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 618 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind Programul național de reformă al Maltei pentru 2023 și care include un aviz al
Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2023**

{SWD(2023) 618 final}

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Maltei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului² de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023³, care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

³ COM(2022) 780 final.

coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care nu a identificat Malta ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Maltei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

- (3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.
- (4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”⁴ în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”⁵, care este structurată în jurul a nouă factori-cheie care se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.
- (5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

- (6) Regulamentul privind REPowerEU⁶, adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.
- (7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor⁷. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernare economică al UE⁸. Comisia a recomandat ca toate statele

⁶ Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

membre să continue să protejeze investițiile finanțate la nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

- (8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernare economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.
- (9) La 13 iulie 2021, Malta a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La 5 octombrie 2021, Consiliul a adoptat decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență a Maltei⁹. Eliberarea tranșelor este condiționată de o decizie a Comisiei, adoptată în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, care arată că Malta a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.
- (10) La 25 aprilie 2023, Malta și-a prezentat programul național de reformă pentru 2023, iar la 3 mai 2023, programul de stabilitate pentru 2023, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Malta cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.
- (11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Malta¹⁰ la 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Malta în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Malta a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Malta în

⁹ Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 5 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Maltei (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 618 final.

cea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

- (12) Pe baza datelor validate de Eurostat¹¹, deficitul public al Maltei a scăzut de la 7,8 % din PIB în 2021 la 5,8 % în 2022, în timp ce datoria publică a scăzut de la 55,1 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 53,4 % la sfârșitul anului 2022. La 24 mai 2023, Comisia a publicat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE¹². Acest raport a analizat situația bugetară a Maltei, întrucât deficitul său public în 2022 a depășit valoarea de referință de 3 % din PIB prevăzută în tratat. Raportul a concluzionat că criteriul deficitului nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea din 8 martie 2023¹³, Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara anului 2023; la rândul său, Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023. Malta ar trebui să țină seama de acest lucru în execuția bugetului său pentru 2023 și în pregătirea proiectului de plan bugetar pentru 2024.
- (13) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, printre măsurile care vizau reducerea veniturilor s-au numărat reducerea impozitelor indirecte pe consumul de energie, în timp ce măsurile de creștere a cheltuielilor au inclus subvenții pentru producția de energie pentru a compensa creșterea prețurilor la energia electrică importată și emisiile de carbon. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 2,5 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut la 0,8 % din PIB în 2022, de la 3,2 % în 2021.
- (14) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Malta¹⁴ să mențină o orientare fiscal-bugetară expansionistă, profitând inclusiv de impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să mențină investițiile finanțate la nivel național.
- (15) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară¹⁵ în 2022 a fost, în linii mari, neutră, situându-se la - 0,2 % din PIB, conform recomandării Consiliului. Conform recomandării Consiliului, Malta a continuat să sprijine redresarea prin investiții care urmează să fie finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,9 % din PIB în 2022 (1,1 % din PIB în 2021). Scăderea cheltuielilor finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și

¹¹ Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

¹² COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

¹³ COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

¹⁴ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Maltei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 83.

¹⁵ Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), excluzând măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar incluzând cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

prin alte fonduri ale UE în 2022 s-a datorat unei absorbții mai scăzute a altor fonduri ale UE. Se preconizează că investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție contracționistă de 0,2 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară¹⁶. Prin urmare, Malta nu a menținut investițiile finanțate la nivel național, care nu erau în conformitate cu recomandarea Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără a lua în considerare noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție expansionistă de 0,9 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Cu toate acestea, această contribuție expansionistă semnificativă a inclus impactul suplimentar al măsurilor de politică fiscală menite să combată impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie (cost bugetar net suplimentar de 1,9 % din PIB), precum și costurile pentru oferirea de protecție temporară persoanelor strămutate din Ucraina (0,1 % din PIB). Prin urmare, Malta a menținut suficient sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

- (16) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate este realist în 2023 și în perioada următoare. Guvernul estimează că PIB-ul real va crește cu 4,1 % în 2023 și cu 4,5 % în 2024. Prin comparație, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o creștere mai mică a PIB-ului real, de 3,9 % în 2023 și de 4,1 % în 2024, în principal din cauza unei contribuții mai scăzute a exporturilor nete la creștere.
- (17) În cadrul Programului de stabilitate pentru 2023, guvernul estimează că deficitul public va scădea la 5,0 % din PIB în 2023. Scăderea din 2023 reflectă în principal creșterea altor venituri, inclusiv veniturile din schemele referitoare la cetățenia și la reședința investitorilor din această țară, în timp ce scăderea subvențiilor, inclusiv eliminarea treptată preconizată a costurilor de restructurare a companiei aeriene naționale, este compensată parțial printr-o creștere a consumului intermediar și prin formarea brută de capital fix. În conformitate cu Programul, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 53,4 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 54,5 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va atinge 5,1 % din PIB în 2023. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de stabilitate. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 54,8 %, la sfârșitul anului 2023.
- (18) Se preconizează că în 2023 soldul bugetar va continua să fie afectat de măsurile fiscal-bugetare adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Acestea constau din măsuri care continuă să fie puse în aplicare din 2022, în special reducerea impozitelor indirecte pe consumul de energie și a subvențiilor pentru producția de energie pentru a compensa creșterea prețurilor la energia electrică importată și emisiile de carbon. Costul bugetar net în 2023 al măsurilor de sprijin este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 1,7 % din PIB¹⁷. Măsurile din 2023 nu par să fie direcționate către gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice. Prin urmare, quantumul măsurilor de sprijin specifice, care trebuie luate în considerare în evaluarea conformității cu recomandarea

¹⁶ Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au furnizat o contribuție contracționistă de 0,3 puncte procentuale din PIB.

¹⁷ Cifra reprezintă nivelul costurilor bugetare anuale ale măsurilor respective, inclusiv veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

pentru 2023, este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,1 % din PIB în 2023 (comparativ cu 0,1 % din PIB în 2022). În cele din urmă, se preconizează că soldul bugetar pentru 2023 va beneficia de eliminarea treptată a măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19, în valoare de 0,8 % din PIB.

- (19) La 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat¹⁸ Maltei să întreprindă acțiuni pentru a asigura, în 2023, concordanța între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare în ansamblu neutră a politicilor¹⁹, luând în calcul sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor cele mai vulnerabile în fața creșterii abrupte a prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Malta ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, i s-a recomandat Maltei să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale Uniunii.
- (20) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se estimează că în 2023 orientarea fiscal-bugetară va fi contracționistă (+ 0,4 % din PIB), în contextul unei inflații ridicate. Aceasta urmează orientării fiscal-bugetare în linii mari neutră din 2022 (- 0,2 % din PIB). Se preconizează că creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (din care sunt excluse măsurile discreționare privind veniturile) în 2023 va avea o contribuție contracționistă de 0,8 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național este în conformitate cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 1,6 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție contracționistă la orientarea fiscal-bugetară de 0,3 puncte procentuale²⁰. Prin urmare, Malta intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și al altor fonduri ale UE, însă nu se preconizează menținerea investițiilor finanțate la nivel național. Aceasta intenționează să finanțeze investițiile publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, în special pentru renovarea clădirilor private și publice, inclusiv a spitalelor și a școlilor, pentru electrificarea sectorului transporturilor și pentru proiectele legate de digitalizarea administrației publice și a sectorului privat, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.
- (21) Conform Programului de stabilitate, se preconizează că deficitul public va scădea la 4,3 % din PIB în 2024. Scăderea din 2024 reflectă în principal reducerea subvențiilor, inclusiv eliminarea treptată a schemelor de pensionare anticipată din cadrul companiei aeriene naționale, precum și creșterea limitată a masei salariale și a cheltuielilor cu consumul intermediar compensate parțial de creșterea cheltuielilor cu dobânzile. Programul preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 55,7 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut

¹⁸ Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Maltei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Maltei pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 146.

¹⁹ Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu a țării (media pe 10 ani), care se folosește pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 9,5 % în termeni nominali.

²⁰ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor furniza o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale din PIB.

previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public pentru 2024 de 4,5 % din PIB. Acest lucru este în concordanță cu deficitul preconizat în program. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o pondere similară a datoriei publice în PIB, de 56,1 %, la sfârșitul anului 2024.

- (22) Programul de stabilitate prevede eliminarea treptată a unora dintre măsurile de sprijin din domeniul energiei în 2024. În prezent, Comisia presupune un cost net al măsurilor de sprijin din domeniul energiei de 1,5 % din PIB. În cazul în care nu se vor înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie. Majoritatea măsurilor de sprijin din domeniul energiei care sunt planificate în prezent să rămână în vigoare în 2024 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile vulnerabile. Acestea nu mențin pe deplin semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice.
- (23) Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu cu 0,5 % din PIB ca valoare de referință²¹. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice²² și de necesitatea de a reduce deficitul sub valoarea de referință de 3 % din PIB, ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural de cel puțin 0,5 % din PIB pentru 2024. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024 nu ar trebui să depășească 5,9 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare.

În același timp, măsurile rămase de sprijin în domeniul energiei (estimate în prezent de către Comisie la 1,7 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, în funcție de evoluțiile pieței energiei și începând cu cele mai puțin specifice, iar economiile aferente ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Pe baza estimărilor Comisiei, acest lucru ar duce la o creștere a cheltuielilor primare nete sub cea recomandată pentru 2024.

- (24) Presupunând că politicile rămân neschimbate, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează că cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește cu 3,3 % în 2024, situându-se sub rata de creștere recomandată. Ajustarea preconizată în previziunile Comisiei este mai mică decât economiile rezultate din eliminarea completă a măsurilor de sprijin în domeniul energiei, care se datorează în mare parte faptului că majoritatea acestor măsuri rămân în vigoare.
- (25) În conformitate cu programul, se estimează că ponderea investițiilor publice va scădea de la 3,8 % din PIB în 2023 la 3,1 % din PIB în 2024. Investițiile mai scăzute reflectă mai puține investiții finanțate la nivel național și investiții finanțate de UE, altele decât Mecanismul de redresare și reziliență. Programul se referă la reforme și investiții, care se preconizează că vor contribui la sustenabilitatea finanțelor publice și la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Printre acestea se numără investițiile cu valoare adăugată ridicată și reformele structurale în direcția tranziției verzi, digitale și energetice, inclusiv sănătatea și guvernarea, care fac parte, de asemenea, din Planul de redresare și reziliență.

²¹ Conform articolului 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care impune, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

²² Comisia a estimat că Malta ar avea nevoie de o creștere anuală medie a soldului primar structural ca pondere din PIB de 0,3 punct procentual pentru a obține o reducere plauzibilă a datoriei sau pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024.

- (26) Programul de stabilitate prezintă o traiectorie bugetară pe termen mediu până în 2026. În conformitate cu programul, se estimează că deficitul public va scădea la 3,6 % din PIB în 2025 și la 2,9 % până în 2026. Prin urmare, deficitul public este planificat să nu depășească 3 % din PIB în 2026. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 55,7 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 56,1 % din PIB până la sfârșitul anului 2026.
- (27) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Punerea în aplicare a planului de redresare și reziliență al Maltei este în plină desfășurare. Malta a prezentat o cerere de plată, corespunzând unui număr de 19 jaloane și ținte din plan, ceea ce a dus la o plată în valoare totală de 52,3 milioane EUR (în granturi) la 8 martie 2023. La 26 aprilie 2023, Malta a prezentat o modificare a planului său, împreună cu capitolul dedicat planului REPowerEU. Se preconizează că noul capitol propus privind REPowerEU va aborda provocările legate de aprovizionarea cu energie și de securitatea energetică și va accelera tranziția către surse regenerabile de energie. În plus, Malta propune unele modificări ale planului inițial, având în vedere reducerea alocării totale și adaptarea la circumstanțe obiective. Aceste modificări sunt în prezent în curs de evaluare de către Comisie și, odată adoptate, sunt apoi supuse aprobării Consiliului. Incluziunea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Maltei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficace a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.
- (28) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Malta. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Malta.
- (29) Pe lângă provocările economice și sociale abordate de planul de redresare și reziliență, Malta se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de caracteristicile sistemului fiscal care facilitează planificarea fiscală agresivă, politica energetică și tranziția verde.
- (30) Combaterea planificării fiscale agresive rămâne esențială pentru îmbunătățirea eficienței și a echității sistemelor fiscale. Având în vedere efectele de propagare ale strategiilor de planificare fiscală agresivă între statele membre, este esențială o acțiune coordonată de completare a legislației UE prin politici naționale ale tuturor statelor membre. Malta a luat măsuri pentru a aborda practicile de planificare fiscală agresivă prin punerea în aplicare a inițiativelor internaționale și europene convenite anterior. Malta se angajează, de asemenea, să abordeze această problemă în planul său de redresare și reziliență. Angajamentele de a introduce norme privind prețurile de transfer și de a comanda un studiu independent privind plățile efectuate în străinătate și cele interne (adică între rezidenții UE și rezidenții țărilor terțe), care să fie urmat de adoptarea de acte legislative în conformitate cu constatările studiului, indică direcția

cea bună. Cu toate acestea, până la aplicarea de către Malta a impozitelor reținute la sursă pe plățile de dobânzi, dividende și redevențe efectuate de societățile cu sediul în Malta în jurisdicții cu impozite zero și cu impozite reduse (prin aceasta se înțelege orice jurisdicție cu o rată oficială a impozitului pe profit mai mică de 9 %, cea mai scăzută rată oficială a impozitului pe profit din UE) sau măsuri de protecție echivalente – pentru a se asigura că firmele nu își pot transfera profiturile neimpozitate către țări terțe, riscurile de dublă neimpozitare a acestor profituri rămân ridicate. În plus, tratamentul acordat societăților rezidente care nu au domiciliu în Malta prezintă în continuare un risc de dublă neimpozitare atât pentru societăți, cât și pentru persoane fizice. Problema va fi abordată doar parțial prin respectarea Directivei UE privind impozitul minim, care se va aplica întreprinderilor mari numai după ce va fi pusă în aplicare de Malta.

- (31) Combustibilii fosili continuă să joace un rol major în economia Maltei, făcând ca aceasta să fie foarte dependentă de importurile de energie și expusă evoluției prețurilor la nivel mondial, deși țara nu importă în mod direct petrol sau gaze din Rusia. În 2021, combustibilii fosili au reprezentat cea mai mare parte a producției de energie electrică a Maltei, în timp ce sursele regenerabile de energie au reprezentat doar 11,9 %. Malta are un potențial considerabil de energie solară și eoliană offshore, care nu este utilizat. Angajamentul guvernului de a adopta tehnologii în domeniul energiei din surse regenerabile offshore în viitor, precum și de a indica ponderea sa neobligatorie în obiectivele UE privind energia din surse regenerabile offshore reprezintă o reorientare pozitivă a politicilor, dar nu au fost încă identificate proiecte concrete. Capacitatea și flexibilitatea rețelei de energie electrică reprezintă un obstacol în calea integrării surselor regenerabile de energie și a creșterii eficienței, fiabilității și securității aprovizionării cu energie electrică. Acest lucru necesită investiții în modernizarea rețelelor, inclusiv din bugetul Maltei dedicat granturilor REPowerEU. Malta își îmbunătățește securitatea aprovizionării cu energie prin construirea unei a doua interconexiuni de energie electrică cu Italia.
- (32) Contribuția Maltei la obiectivele de eficiență energetică ale UE pentru 2030 este scăzută, iar consumul de energie în clădirile rezidențiale continuă să crească. Malta ar putea extinde măsurile de eficiență energetică și ar putea reduce cererea de energie prin: încurajarea instalării de panouri solare pe toate clădirile noi; asigurarea implementării unor instalații adecvate de energie solară pentru toate clădirile publice și nerezidențiale noi cu o suprafață utilă de peste 250 m²; abordarea obstacolelor juridice și oferirea de stimulente economice suplimentare proprietarilor de gospodării. Utilizarea tehnologiei digitale, cum ar fi aplicațiile de monitorizare și reglementare a consumului de energie, ar putea contribui la creșterea eficienței energetice. Punerea în aplicare efectivă a noului cadru național de reglementare pentru industria construcțiilor ar spori calitatea (inclusiv eficiența energetică) clădirilor și siguranța procesului de construcție. Consumul de gaze naturale al Maltei a crescut cu 12,7 % între luna august 2022 și luna martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din ultimii 5 ani, o tendință opusă obiectivului de reducere cu 15 % a consumului. În ciuda derogării acordate Maltei, aceasta este încurajată să își intensifice eforturile de reducere temporară a cererii de gaze până la 31 martie 2024²³.
- (33) În plus, având în vedere dependența susținută de autoturismele personale, emisiile generate de transportul rutier continuă să crească, constituind cea mai mare sursă de

²³ Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului.

emisiile de gaze cu efect de seră care nu fac obiectul ETS a Maltei. Ponderea vehiculelor cu emisii zero este mult mai mică decât media UE și crește foarte lent. Reducerea emisiilor și a congestiei traficului ar impune Maltei să îmbunătățească transportul public (punctualitate, reducerea timpului de călătorie), să implementeze sisteme de transport inteligente (pentru a îmbunătăți fluxurile de trafic, siguranța și aplicarea normelor de circulație) și să investească în infrastructura de „mobilitate ușoară” pentru alternative sigure la utilizarea autoturismelor personale (cum ar fi trotuare sigure, bine delimitate și interconectate și rute pentru ciclism/scutere electrice).

- (34) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde. În 2022, Malta a raportat deficite de forță de muncă pentru șase profesii în care sunt necesare competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde, inclusiv lucrători din industria prelucrătoare și lucrători din domeniul construcțiilor.
- (35) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2023 prin prisma evaluării Comisiei, iar avizul său²⁴ se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (36) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat ca statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la un sprijin larg pentru cererea agregată în 2023, a direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare luate pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie și a reflecta asupra unor modalități adecvate de reducere a sprijinului pe măsură ce presiunile asupra prețurilor la energie se diminuează; (ii) a susține investițiile publice ridicate și a promova investițiile private în vederea sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuează pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și a aborda deficitul de personal calificat; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul în domeniul energiei acordat întreprinderilor este rentabil, temporar, orientat către întreprinderi viabile și menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, lucrările privind finalizarea uniunii bancare. Pentru Malta, recomandările (1), (2), (3) și (4) contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua, a celei de a treia și a celei de a patra recomandări pentru zona euro,

²⁴ În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Malta să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să elimine treptat până la sfârșitul anului 2023 măsurile existente de sprijin în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel rezultate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt fezabile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

Să asigure o politică bugetară prudentă, în special prin limitarea creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024 la maximum 5,9 %.

Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

2. Să continue aplicarea constantă a planului său de redresare și reziliență și să finalizeze rapid addendumul, inclusiv capitolul dedicat planului REPowerEU, în vederea inițierii rapide a punerii sale în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.
3. Să abordeze în mod eficace caracteristicile sistemului fiscal care pot facilita planificarea fiscală agresivă de către persoane fizice și multinaționale, inclusiv prin asigurarea unei impozitări suficiente a plăților în străinătate de dobânzi, redevențe și dividende, și să modifice normele pentru societățile care nu au domiciliu în Malta.
4. Să reducă dependența de combustibilii fosili prin accelerarea utilizării surselor regenerabile de energie, inclusiv a energiei eoliene și solare offshore, și să modernizeze și să extindă capacitatea rețelei de energie electrică, inclusiv transportul, distribuția și stocarea bateriilor. Să reducă cererea de energie prin îmbunătățirea eficienței energetice, în special în clădirile rezidențiale. Să reducă emisiile generate de transportul rutier prin găsirea de soluții pentru fluidizarea traficului prin îmbunătățirea calității serviciilor de transport public, prin sisteme de transport inteligente și prin investiții în infrastructura de mobilitate ușoară. Să accelereze eforturile de politică ce vizează furnizarea și dobândirea competențelor necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*